ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 23.07.1996
COM(96) 364 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ) (86/653/ΕΟΚ)

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ) (86/653/ΕΟΚ)

Η έκθεση συντάσσεται βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 6 της οδηγίας 86/653/ΕΟΚ του Συμβουλίου για το συντονισμό των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τους εμπορικούς αντιπροσώπους (ανεξάρτητους επαγγελματίες)[1]. Το άρθρο 17 της οδηγίας υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται στον εμπορικό αντιπρόσωπο, μετά τη λύση της σύμβασης εμπορικής αντιπροσωπείας, κατ' αποκοπή αποζημίωση ή ανόρθωση της ζημίας.

Το άρθρο 17 είναι προϊόν συμβιβασμού μεταξύ των κρατών μελών. Κατ' αυτόν τον τρόπο συμφωνήθηκε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ του συστήματος κατ' αποκοπή αποζημίωσης ή του συστήματος ανόρθωσης της ζημίας και ότι η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με τις πρακτικές συνέπειες των δύο λύσεων.

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε βάσει των απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη, μεταξύ άλλων, σε οργανισμούς που εκπροσωπούν εμπορικούς αντιπροσώπους και αντιπροσωπευόμενους, σε εμπορικά επιμελητήρια και βιομηχανικές ομοσπονδίες, καθώς και σε νομικούς που εξειδικεύονται στο δίκαιο της εμπορικής αντιπροσωπείας. Οι αρχές των κρατών μελών κλήθηκαν επίσης να υποβάλουν τις απόψεις τους και την εμπειρία τους.

ΤΑ ΔΥΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

1. Το σύστημα της κατ' αποκοπή αποζημίωσης

Βάσει του συστήματος της κατ' αποκοπή αποζημίωσης, ο αντιπρόσωπος δικαιούται, μετά τη λύση της σύμβασης, την καταβολή κατ' αποκοπή αποζημίωσης εάν και εφόσον έφερε νέους πελάτες στον εντολέα ή προήγαγε σημαντικά τις συναλλαγές με τους υπάρχοντες πελάτες και ο εντολέας διατηρεί ουσιαστικά οφέλη από τους πελάτες αυτούς μετά τη λύση της σύμβασης. Η καταβολή της αποζημίωσης πρέπει να είναι δίκαιη, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων και ιδιαίτερα των προμηθειών που χάνει ο εμπορικός αντιπρόσωπος και οι οποίες προκύπτουν από τις συναλλαγές με τους πελάτες αυτούς. Τέλος, η οδηγία προβλέπει ένα ανώτατο όριο για το ύψος της κατ' αποκοπήν αποζημίωσης ισοδύναμο με μία ετήσια αποζημίωση υπολογιζόμενη με βάση τον ετήσιο μέσο όρο των αμοιβών που εισέπραξε ο εμπορικός αντιπρόσωπος κατά τα πέντε τελευταία έτη. Εάν η σύμβαση διήρκεσε λιγότερο από πέντε έτη, το ανώτατο ποσό αποζημίωσης υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο της εν λόγω περιόδου.

Η κατ' αποκοπή αποζημίωση αντιπροσωπεύει τα οφέλη που εξακολουθεί να αποκομίζει ο αντιπροσωπευόμενος λόγω της δραστηριότητας του αντιπροσώπου. Ωστόσο, ο

---

[1] ΕΕ L 382, σελ. 17 της 31.12.1986.

αντιπρόσωπος λαμβάνει προμήθεια μόνο ενόσω διαρκεί η σύμβαση, στην οποία κατά κανόνα δεν συμπεριλαμβάνεται η υπεραξία που δημιουργείται για τον αντιπροσωπευόμενο. Για τον λόγο αυτόν δικαιολογείται εμπορικά η καταβολή αποζημίωσης για την υπεραξία. Η αποζημίωση οφείλεται μόνο εάν ο αντιπρόσωπος έφερε νέους πελάτες στον αντιπροσωπευόμενο ή προήγαγε τις συναλλαγές με τους υπάρχοντες πελάτες. Εάν δεν έχει δημιουργηθεί υπεραξία ή εάν υπάρχει μία ομάδα πελατών από τους οποίους ο αντιπροσωπευόμενος δεν μπορεί να αποκομίσει κανένα όφελος, δεν καταβάλλεται καμία αποζημίωση. Ως εκ τούτου, ο αντιπροσωπευόμενος δεν πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει παράλογη αποζημίωση.

Το σύστημα της κατ' αποκοπήν αποζημίωσης διαμορφώθηκε με πρότυπο το άρθρο 89β του γερμανικού εμπορικού κώδικα που προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης για την υπεραξία από το 1953 και έκτοτε αναπτύχθηκε σημαντική νομολογία για τον υπολογισμό της. Εκτιμάται ότι η γερμανική νομολογία και πρακτική θα βοηθήσουν σημαντικά το έργο των δικαστηρίων άλλων κρατών μελών κατά την ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 2 της οδηγίας.

Κατ' αρχάς πρέπει να εξακριβώνεται εάν ο αντιπρόσωπος δικαιούται αποζημίωση, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων υπό τις οποίες λύθηκε η σύμβαση. Μετά τη λύση της σύμβασης οφείλεται αποζημίωση, εκτός εάν ισχύει μία από τις περιστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 18 της οδηγίας. Είναι σαφές ότι οφείλεται αποζημίωση μετά τη λήξη μίας σύμβασης ορισμένου χρόνου και κατ' αρχήν οφείλεται αποζημίωση ή περιορισμένη αποζημίωση σε περίπτωση πτώχευσης του αντιπροσωπευομένου.

Δεύτερον, πρέπει να πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο α) της οδηγίας, δηλαδή ο αντιπρόσωπος θα πρέπει είτε να έφερε νέους πελάτες είτε να προήγαγε σημαντικά τις συναλλαγές με τους υπάρχοντες πελάτες. Όσον αφορά τις συναλλαγές με τους παλαιούς πελάτες, τα γερμανικά δικαστήρια εξετάζουν εάν η προαγωγή των συναλλαγών με αυτούς μπορεί να θεωρηθεί οικονομικά ισοδύναμη με την απόκτηση ενός νέου πελάτη. Σχετικά με τους νέους πελάτες, αρκεί η απόκτηση ενός νέου πελάτη. Ωστόσο, οι νέοι πελάτες που δεν υπάγονται στην περιοχή που καλύπτει η σύμβαση αντιπροσωπείας και για τους οποίους ο αντιπρόσωπος δεν δικαιούται προμήθεια εξαιρούνται, δεδομένου ότι δεν υφίσταται απώλεια προμήθειας για την οποία πρέπει να αποζημιωθεί ο αντιπρόσωπος. Ο αντιπρόσωπος πρέπει να έχει αποκτήσει ο ίδιος τον νέο πελάτη και από την άποψη αυτή η μεσολάβησή του έχει καίρια σημασία. Αρκεί να έχει ο αντιπρόσωπος μικρή ανάμιξη για να θεωρηθεί ότι συνέβαλε στην απόκτηση του νέου πελάτη. Ωστόσο, ο αντιπρόσωπος πρέπει να έχει διαδραματίσει ενεργό ρόλο και συνεπώς η ύπαρξη ενός νέου πελάτη που εμπίπτει στην περιοχή που καλύπτει μία συμφωνία αποκλειστικής αντιπροσωπείας δεν είναι αποχρών λόγος για την καταβολή αποζημίωσης.

Τρίτον, ο αντιπροσωπευόμενος πρέπει να εξακολουθήσει μετά τη λήξη της σύμβασης να προσπορίζεται ουσιαστικά οφέλη από αυτούς τους πελάτες. Τούτο τεκμαίρεται ακόμη και εάν ο αντιπροσωπευόμενος πωλήσει την επιχείρησή του ή το πελατολόγιό του, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι ο αγοραστής θα χρησιμοποιήσει την εν λόγω πελατειακή βάση[2]. Εάν ο αντιπρόσωπος εξακολουθήσει να καλύπτει τις ανάγκες των

[2] Υπόθεση 18 U 162/76 Oberlandesgericht Hamm της 14.3.1977.

ίδιων πελατών για τα ίδια προϊόντα, αλλά για διαφορετικό αντιπροσωπευόμενο, ο αντιπρόσωπος δεν μπορεί να ζητήσει αποζημίωση[3]. Το δικαστήριο ενδέχεται επίσης να λάβει υπόψη του πιθανή μείωση του κύκλου εργασιών του αντιπροσωπευόμενου. Τέταρτον, η καταβολή της αποζημίωσης πρέπει να είναι δίκαιη.

Ο υπολογισμός της αποζημίωσης στην πράξη γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο:

Στάδιο 1

(α) Το πρώτο στάδιο, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο α) δεύτερη περίπτωση, είναι να εξακριβωθεί ο αριθμός των νέων πελατών και ο βαθμός προαγωγής των συναλλαγών με τους υπάρχοντες πελάτες. Αφού προσδιορισθούν οι νέοι πελάτες, υπολογίζεται η ακαθάριστη προμήθεια επί αυτών για τους τελευταίους 12 μήνες της σύμβασης αντιπροσωπείας. Στον υπολογισμό είναι δυνατό να περιληφθεί πάγια αμοιβή, εάν μπορεί να θεωρηθεί ως αμοιβή για τους νέους πελάτες[4]. Σε ειδικές περιπτώσεις ενδέχεται να δικαιολογείται η απόκλιση από την αρχή αυτή, για παράδειγμα όταν υπάρχει μακρά περίοδος εκκίνησης.

(β) Στη συνέχεια εκτιμάται η πιθανή μελλοντική διάρκεια του οφέλους που προσπορίζεται ο αντιπροσωπευόμενος από τις συναλλαγές με τους νέους πελάτες και με όσους παλαιούς πελάτες έχουν προαχθεί σημαντικά οι συναλλαγές του (αξιοποιηθείσα πελατεία). Η διάρκεια αυτή μετράται σε έτη. Στόχος είναι να προβλεφθεί η πιθανή διάρκεια των συναλλαγών με τους νέους πελάτες και την αξιοποιηθείσα πελατεία. Στο πλαίσιο αυτό συνεξετάζεται η κατάσταση της αγοράς κατά τη λύση της σύμβασης και ο σχετικός τομέας της οικονομίας. Ενδεχόμενη μείωση των πωλήσεων μετά τη λύση μίας σύμβασης δεν οδηγεί αυτόματα σε μείωση του ύψους της αποζημίωσης, δεδομένου ότι οι πωλήσεις μπορεί να μειωθούν λόγω πτώσης της ποιότητας των προϊόντων ή ανταγωνισμού[5]. Η συνήθης περίοδος είναι 2 - 3 έτη, αλλά μπορεί να ανέλθει μέχρι τα 5 έτη.

(γ) Ο επόμενος παράγοντας που εξετάζεται είναι ο βαθμός μετακίνησης των πελατών. Είναι δεκτό ότι με την πάροδο του χρόνου θα απωλεσθούν ορισμένοι πελάτες, καθότι η μετακίνησή τους θεωρείται ως φυσιολογικό γεγονός. Ο βαθμός μετακίνησης υπολογίζεται ως ποσοστό της προμήθειας σε ετήσια βάση και καθορίζεται από τη συγκεκριμένη εμπειρία της εκάστοτε αντιπροσωπείας. Είναι σαφές ότι ο βαθμός μετακίνησης παρουσιάζει διακυμάνσεις, αλλά σε μία περίπτωση το Bundesgerichtshof αποφάνθηκε ότι ανέρχεται στο 38%[6].

---

[3] Υπόθεση BB 605/60 Bundesgerichtshof της 25.4.1960.

[4] Υπόθεση VII ZR 194/63 Bundesgerichtshof της 15.2.1965.

[5] Υπόθεση BB 227/70 Celle της 13.11.69.

[6] Υπόθεση VIII ZR 94/93 Bundesgerichtshof της 23.2.1994.

(δ) Στη συνέχεια το ποσό που προκύπτει μειώνεται για να υπολογισθεί η παρούσα αξία του, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η αποζημίωση αποτελεί προεισπραττόμενο έσοδο. Ο υπολογισμός αυτός, που βασίζεται στα μέσα επιτόκια, αποτελεί έννοια που συναντάται και στο δίκαιο άλλων χωρών.

Στάδιο 2

Στο στάδιο αυτό εξετάζεται το θέμα της δίκαιης αποζημίωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο α) δεύτερη περίπτωση της οδηγίας. Στην πράξη το ποσό της αποζημίωσης σπάνια προσαρμόζεται για λόγους δικαιοσύνης. Οι ακόλουθοι παράγοντες λαμβάνονται υπόψη:

- Κατά πόσον ο αντιπρόσωπος έχει συνάψει συμφωνία με άλλους αντιπροσωπευόμενους,

- Η υπαιτιότητα του αντιπροσώπου,

- Το ύψος της αμοιβής του αντιπροσώπου. Για παράδειγμα, εξετάζεται εάν ο αντιπροσωπευόμενος μείωσε πρόσφατα το ποσοστό της προμήθειας, π.χ. επειδή διαπίστωσε ότι τα κέρδη του αντιπροσώπου είχαν γίνει ιδιαίτερα υψηλά, ή εάν κατέβαλε στον αντιπρόσωπο υψηλά ποσά προμήθειας για συμβάσεις με πελάτες που δεν συνέστησε ο τελευταίος ή στην απόκτηση των οποίων είχε μικρή ανάμιξη. Επίσης, συνυπολογίζεται εάν ο αντιπρόσωπος λάμβανε ειδική αποζημίωση για τη διατήρηση αποθέματος εμπορευμάτων επί παρακαταθήκη, δώρα για νέους πελάτες, προμήθεια για την ανάληψη του κινδύνου εξόφλησης των παραγγελιών από τον αντιπρόσωπο, ειδικό επίδομα για εμπορικές εκθέσεις ή έκτακτες πληρωμές σε υποπράκτορες. Επίσης, εξετάζεται εάν ο αντιπρόσωπος επιβαρύνθηκε με το κόστος της απώλειας υποπρακτόρων.

- Μείωση του κύκλου εργασιών του αντιπροσωπευομένου,

- Σημασία των πλεονεκτημάτων για τον αντιπροσωπευόμενο,

- Καταβολή συνταξιοδοτικών εισφορών από τον αντιπροσωπευόμενο,

- Ύπαρξη ρητρών μη ανταγωνισμού. Είναι σαφές ότι εάν υφίσταται ανάλογη ρήτρα ο αντιπροσωπευόμενος θα πρέπει να καταβάλει υψηλότερη αποζημίωση.

Στάδιο 3

Το ποσό που προκύπτει από τους υπολογισμούς των σταδίων 1 και 2 συγκρίνεται στη συνέχεια με το μέγιστο προβλεπόμενο στο άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο β της οδηγίας. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι το ύψος της αποζημίωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσό ισοδύναμο με την αμοιβή ενός έτους που υπολογίζεται βάσει της μέσης ετήσιας αμοιβής του εμπορικού αντιπροσώπου κατά τα πέντε τελευταία έτη και εάν η σύμβαση διήρκεσε λιγότερο από πέντε έτη, η αποζημίωση υπολογίζεται βάσει του μέσου όρου της εν λόγω περιόδου. Ως εκ τούτου, η μέγιστη αποζημίωση χρησιμεύει για

την τελική διόρθωση του ύψους της αποζημίωσης και δεν αποτελεί μέθοδο υπολογισμού της αποζημίωσης[7].

Κατά τον υπολογισμό της μέγιστης αποζημίωσης στις αμοιβές λαμβάνονται υπόψη όλες οι μορφές πληρωμών και όχι μόνο η προμήθεια, καθώς και όλοι οι πελάτες και όχι μόνο οι νέοι ή εκείνοι με τους οποίους προήχθησαν περαιτέρω οι συναλλαγές[8]. Εάν το ποσό που προκύπτει από τα στάδια 1 και 2 είναι χαμηλότερο του μέγιστου, χορηγείται το ποσό αυτό. Εάν όμως υπερβαίνει το μέγιστο, χορηγείται το μέγιστο. Σπανίως προσεγγίζεται το μέγιστο, εκτός εάν ο αντιπρόσωπος έχει συμβάλλει στην απόκτηση όλων ή των περισσότερων πελατών.

Σταδίων 1 έως 3 παράδειγμα υπολογισμού:

Προμήθεια επί των νέων πελατών ή/και της αξιοποιηθείσας πελατείας κατά τους τελευταίους 12 μήνες της αντιπροσωπείας		50.000 ECU
Η προβλεπόμενη διάρκεια των οφελών είναι 3 έτη με ποσοστό μετακίνησης 20%		
Έτος 1	50.000 - 10.000 =	40.000 ECU
Έτος 2	40.000 - 8.000 =	32.000 ECU
Έτος 3	32.000 - 6.400 =	25.600 ECU
Συνολική απώλεια προμήθειας		97.600 ECU
Επιτόκιο αναγωγής στην παρούσα αξία, έστω 10% Το ποσό αυτό ισούται με την πραγματική αποζημίωση Το ποσό αυτό ενδέχεται να προσαρμοσθεί για λόγους δικαιοσύνης (στάδιο 2 ανωτέρω)		87.840 ECU
Εάν το ποσό υπερβαίνει το μέγιστο προβλεπόμενο στο άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο β) της οδηγίας, πρέπει να γίνει μία τελική διόρθωση		

Το άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο γ) αναφέρει ότι η καταβολή αποζημίωσης δεν στερεί από τον εμπορικό αντιπρόσωπο την αξίωση για την ανόρθωση της ζημίας την οποία υπέστη. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται όταν ο αντιπρόσωπος, βάσει της εθνικής

---

[7] Υπόθεση VII ZR 47/69 Bundesgerichtshof της 19.11.1970.

[8] Υπόθεση VII ZR 23/70 Bundesgerichtshof της 3.6.1971.

νομοθεσίας, δικαιούται να αξιώσει ανόρθωση της ζημίας που υπέστη λόγω αθέτησης της σύμβασης ή μη τήρησης της προθεσμίας προειδοποίησης που προβλέπεται από την οδηγία. Στο Παράρτημα Β παρατίθενται οι διατάξεις αυτές.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η μέθοδος υπολογισμού της αποζημίωσης είναι εξαιρετικά ακριβής και πρέπει να οδηγεί σε προβλέψιμο αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου οι αντιπροσωπευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν εκ των προτέρων τους κινδύνους και να συνάπτουν συμβάσεις αντιπροσωπείας με σχετική ασφάλεια. Από την πλευρά των αντιπροσώπων, ο σαφέστερος καθορισμός των δικαιωμάτων τους καθιστά ευχερέστερη την έγερση και την απόδειξη της αξίωσης.

2. Το σύστημα ανόρθωσης της ζημίας

Βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 3 της οδηγίας, ο αντιπρόσωπος δικαιούται ανόρθωση της ζημίας που υφίσταται λόγω της διακοπής των σχέσεών του με τον αντιπροσωπευόμενο. Η ζημία αυτή οφείλεται ιδίως στη λύση της σύμβασης υπό συνθήκες:

- που στερούν τον αντιπρόσωπο από την προμήθεια που θα του παρείχε η ομαλή εκτέλεση της σύμβασης αντιπροσωπείας, ενώ συγχρόνως προσπορίζουν στον αντιπροσωπευόμενο ουσιώδη οφέλη συνδεόμενα με τη δραστηριότητα του εμπορικού αντιπροσώπου,

- ή/και που δεν επέτρεψαν στον αντιπρόσωπο να αποσβέσει τα έξοδα και τις δαπάνες που ανέλαβε κατόπιν υποδείξεων του αντιπροσωπευόμενου για την εκτέλεση της σύμβασης.

Δεν υφίσταται ανώτατο όριο για την ανόρθωση της ζημίας.

Το σύστημα ανόρθωσης της ζημίας βασίζεται στη γαλλική νομοθεσία, η οποία χρονολογείται από το 1958 και στόχος της είναι η ανόρθωση της ζημίας που υπέστη ο αντιπρόσωπος λόγω της λύσης της σύμβασης αντιπροσωπείας. Όπως και στην περίπτωση του συστήματος αποζημίωσης στη Γερμανία, έχει αναπτυχθεί νομολογία στη Γαλλία σχετικά με το δικαίωμα και το ύψος της ανόρθωσης της ζημίας. Πολλές αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων δικαιολογούν την ανόρθωση της ζημίας με το σκεπτικό ότι αποτελεί το κόστος αγοράς της αντιπροσωπείας από τον διάδοχο του αντιπροσώπου ή με το σκεπτικό ότι ισοδυναμεί με τον χρόνο που χρειάζεται ο αντιπρόσωπος για να επανασυστήσει την πελατεία που αναγκάστηκε να στερηθεί.

Σύμφωνα με την πάγια δικαστική πρακτική, το ύψος της ανόρθωσης της ζημίας ισούται με το συνολικό ποσό των προμηθειών των δύο τελευταίων ετών ή με το άθροισμα των προμηθειών δύο ετών που υπολογίζεται βάσει του μέσου όρου προμηθειών κατά τα τρία τελευταία έτη της σύμβασης αντιπροσωπείας, πράγμα που συμφωνεί με την εμπορική πρακτική. Ωστόσο, τα δικαστήρια διατηρούν τη διακριτική ευχέρεια να επιδικάσουν ανόρθωση της ζημίας άλλου ύψους, όταν ο αντιπροσωπευόμενος προσκομίζει στοιχεία ότι η ζημία του αντιπροσώπου ήταν χαμηλότερη στην πραγματικότητα, για παράδειγμα, λόγω μικρής διάρκειας της σύμβασης ή όταν, για παράδειγμα, η ζημία του αντιπροσώπου είναι μεγαλύτερη λόγω της ηλικίας του ή του μακρού διαστήματος κατά το οποίο παρείχε τις υπηρεσίες του.

Η αποζημίωση υπολογίζεται βάσει όλων των αμοιβών και όχι μόνο βάσει της προμήθειας. Βασίζεται στις ακαθάριστες αποδοχές. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ παλαιών και νέων πελατών και περιλαμβάνεται η ειδική προμήθεια. Δεν συνηθίζεται η αφαίρεση των επαγγελματικών δαπανών. Τέλος, οι οφειλόμενες προμήθειες πρέπει επίσης να περιληφθούν στον υπολογισμό.

Η αποζημίωση ισοδυναμεί με το τμήμα της αγοράς που απώλεσε ο αντιπρόσωπος και το ύψος της σχετικής ζημίας καθορίζεται κατά τη στιγμή που αυτή συντελείται. Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν λαμβάνονται υπόψη μελλοντικές εξελίξεις, όπως η διακοπή των εμπορικών δραστηριοτήτων του αντιπροσωπευόμενου, η συνέχιση της δραστηριότητας του αντιπροσώπου με τους ίδιους πελάτες ή οι εξελίξεις της αγοράς. Ομοίως, ο αντιπρόσωπος δεν υποχρεούται να μετριάσει τη ζημία του.

Η οδηγία είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των περιπτώσεων αξίωσης ανόρθωσης της ζημίας λόγω μη τήρησης της προβλεπόμενης προθεσμίας καταγγελίας της σύμβασης. Το ποσό που καταβάλλεται είναι το υψηλότερο που αντιστοιχεί στην περίοδο μη τήρησης της προθεσμίας, υπολογιζόμενο βάσει της προμήθειας των δύο τελευταίων ετών ή βάσει της προμήθειας που έλαβε ο αντιπρόσωπος κατά την ίδια περίοδο το προηγούμενο έτος.

Πιο συγκεκριμένα σχόλια σχετικά με το γαλλικό σύστημα παρατίθενται στο Παράρτημα Β.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Όλα τα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει την οδηγία και στο Παράρτημα Α της έκθεσης υπάρχει κατάλογος των αντίστοιχων νόμων. Με εξαίρεση τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, τα κράτη μέλη επέλεξαν να ενσωματώσουν στο εθνικό τους δίκαιο το σύστημα της αποζημίωσης. Το Ηνωμένο Βασίλειο επιτρέπει στους συμβαλλόμενους να επιλέξουν την αποζημίωση, αλλά εάν δεν το πράξουν, ο αντιπρόσωπος δικαιούται ανόρθωση της ζημίας. Η Ιρλανδία δεν προέβη σε καμία επιλογή στη νομοθεσία της και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 169 της Συνθήκης. Η Επιτροπή κίνησε επίσης διαδικασία παραβάσεως κατά της Ιταλίας διότι δεν εφάρμοσε ορθά το άρθρο 17 της οδηγίας. Περαιτέρω λεπτομέρειες υπάρχουν στο Παράρτημα Β σχετικά με την ιρλανδική και την ιταλική νομοθεσία.

Καμία δικαστική απόφαση δεν έχει ακόμη αναφερθεί από τα περισσότερα κράτη μέλη, ενώ σε άλλα κράτη μέλη έχουν αναφερθεί λίγες μόνο περιπτώσεις. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι στα περισσότερα κράτη μέλη η σχετική νομοθεσία είναι πολύ πρόσφατη και εφαρμόζεται σε όλες τις τρέχουσες κατά την έναρξη ισχύος της συμβάσεις μόλις από την 1η Ιανουαρίου 1994. Επιπλέον, στη Γαλλία και στη Γερμανία, όπου υφίσταται ήδη σχετική νομολογία, πολλές αντιπροσωπείες δεν έχουν διεθνή χαρακτήρα και η νομοθεσία έχει προσαρμοσθεί στις υφιστάμενες μακροχρόνιες πρακτικές.

Ο δεύτερος λόγος ο οποίος εξηγεί την έλλειψη σχετικής νομολογίας είναι ότι οι συμβαλλόμενοι έχουν την τάση να συμβιβάζονται πριν η υπόθεση φθάσει στο δικαστήριο. Οι αντιπρόσωποι δεν έχουν πάντοτε τα οικονομικά μέσα να εγείρουν

αξιώσεις ενώπιον του δικαστηρίου και, ως εκ τούτου, αναγκάζονται να δεχθούν κάποιο συμβιβασμό. Επιπλέον, η αβεβαιότητα του αποτελέσματος ενδεχόμενης δικαστικής προσφυγής, ενώπιον πάντοτε διαφορετικών δικαστικών αρχών, αποτρέπει τους αντιπροσώπους να εγείρουν αξιώσεις ενώπιον του δικαστηρίου.

Οι εκδικασθείσες υποθέσεις στη Γαλλία και τη Γερμανία δείχνουν ότι υπάρχει συνέχεια της υπάρχουσας νομολογίας στις χώρες αυτές. Στην Πορτογαλία, όπου η οδηγία έχει τροποποιήσει την προϋπάρχουσα κατάσταση, η νομολογία δείχνει ότι εφαρμόζεται διαφορετική προσέγγιση από εκείνη των γερμανικών δικαστηρίων, κατά το ότι ο δικαστής επιχειρεί να εφαρμόσει άμεσα την αρχή της δικαιοσύνης. Στην Ιταλία, όπου έχει εκδοθεί μία μόνο απόφαση βάσει του νέου άρθρου 1751 του Αστικού Κώδικα, το δικαστήριο Viterbo Magistrate αποφάνθηκε ότι, λόγω του ότι στο άρθρο 1751 του Αστικού Κώδικα δεν προβλέπονται κριτήρια για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, θα εφαρμόσει τη συλλογική σύμβαση. Η συλλογική σύμβαση ακολουθεί ένα σύστημα υπολογισμού που βασίζεται στη διάρκεια της αντιπροσωπείας και δεν σχετίζεται με τον αριθμό των νέων πελατών που έφερε ο αντιπρόσωπος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το ιταλικό δικαστήριο υιοθέτησε διαφορετική προσέγγιση από τα γερμανικά δικαστήρια. Ωστόσο, η απόφαση αυτή είναι η μοναδική που έχουν εκδώσει τα ιταλικά δικαστήρια και πρέπει να επιβεβαιωθεί και από τη μελλοντική πρακτική. Στη Δανία έχουν αναφερθεί μόνο τρεις περιπτώσεις. Κατά μίας τέταρτης απόφασης έχει ασκηθεί έφεση. Οι αναφερθείσες υποθέσεις αποκαλύπτουν την τάση ευθυγράμμισης με τη γερμανική νομολογία.

Έχοντας υπόψη τη σχετική έλλειψη νομολογίας και τη φύση του υπό εξέταση αντικειμένου, η Επιτροπή κατά την προπαρασκευή της έκθεση επεδίωξε να εξακριβώσει τόσο την κατάσταση που επικρατεί στην πράξη όσο και την κατάσταση της νομοθεσίας. Περισσότερες λεπτομέρειες για τις νομικές και πρακτικές εξελίξεις παρατίθενται στο Παράρτημα Β.

Σε κανένα κράτος μέλος δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία. Η Διεθνής Ένωση Εμπορικών Αντιπροσώπων και Εμπορομεσιτών (IUCAB) έχει αρχίσει να συλλέγει στοιχεία. Πρόκειται για μία θετική εξέλιξη, δεδομένου ότι η IUCAB είναι σε θέση να συλλέξει ικανοποιητικά στοιχεία μέσω των μελών της στα κράτη μέλη και έχει προσφερθεί να διαβιβάζει κατά περιόδους τις στατιστικές αυτές στην Επιτροπή. Οι πορτογαλικές αρχές έχουν επίσης θεσπίσει μία συγκεντρωτική μέθοδο συλλογής πληροφοριών από όλα τα δικαστήρια σχετικά με τη φύση και την έκταση των υποθέσεων που σχετίζονται με το κοινοτικό δίκαιο ή τη Σύμβαση του Lugano, όπου ασφαλώς συμπεριλαμβάνεται η οδηγία σχετικά με τους εμπορικούς αντιπροσώπους.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Η Επιτροπή επεδίωξε να διαπιστώσει εάν η οδηγία, και συγκεκριμένα το δικαίωμα κατ' αποκοπή αποζημίωσης ή ανόρθωσης της ζημίας, προκάλεσε ενδεχομένως μεταβολές της επιχειρηματικής πρακτικής. Η Επιτροπή θέλησε επίσης να διερευνήσει εάν προέκυψαν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού λόγω των διαφορετικών επιλογών. Η ανυπαρξία στατιστικών στοιχείων καθιστά δυσχερέστερη την εξαγωγή συμπερασμάτων στο θέμα αυτό.

Εν γένει, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν έχουν προκληθεί μεταβολές στην

επιχειρηματική πρακτική. Υπάρχουν στοιχεία ότι οι αντιπροσωπευόμενοι αρχίζουν να προτιμούν τις συμβάσεις διανομής στην Γαλλία, τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο και το Βέλγιο. Τούτο οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι σε περίπτωση νόμιμης καταγγελίας της σύμβασης διανομής δεν οφείλεται καμία αποζημίωση ή ανόρθωση ζημίας ή, εάν οφείλεται, το ύψος της είναι περιορισμένο. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ιρλανδία και στη Σουηδία αναφέρθηκε ότι τώρα οι αντιπροσωπευόμενοι εξετάζουν με πολύ μεγαλύτερη προσοχή κατά πόσον οι συμβάσεις αντιπροσωπείας αποτελούν τις συμφερότερες επιχειρηματικές συμφωνίες και επομένως υιοθετούν μια πολύ πιο επιφυλακτική στάση. Ωστόσο, στην πράξη οι αντιπροσωπευόμενοι δεν εγκαταλείπουν πάντα τις συμβάσεις αντιπροσωπείας.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο σημειώθηκαν ιδιαίτερες αντιδράσεις. Αρχικά, πριν τεθούν σε ισχύ οι κανονισμοί του Ηνωμένου Βασιλείου για την εφαρμογή της οδηγίας, οι αντιπροσωπευόμενοι έλυσαν τις υφιστάμενες συμβάσεις και διαπραγματεύθηκαν τη σύναψη νέων συμβάσεων. Υπήρξαν, ωστόσο, περιπτώσεις όπου δεν συνήφθησαν νέες συμβάσεις αντιπροσωπείας ή οι αντιπρόσωποι προσελήφθησαν ως υπάλληλοι. Τούτο αντανακλά την ουσιώδη μεταβολή που προκάλεσε η οδηγία στο δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου και τον φόβο των αντιπροσωπευόμενων έναντι του αγνώστου. Είναι πολύ νωρίς για να ισχυριστεί κανείς ότι η αποφυγή των συμβάσεων αντιπροσωπείας θα προσλάβει μόνιμο χαρακτήρα.

Στο πλαίσιο της γαλλικής νομοθεσίας και πρακτικής, η ανόρθωση ζημίας που χορηγείται στη μεγάλη πλειονότητα των υποθέσεων ισοδυναμεί με προμήθειες δύο ετών, δηλαδή με το διπλάσιο του μέγιστου προβλεπόμενου από τη νομοθεσία ποσού στην περίπτωση της αποζημίωσης. Είναι σαφές ότι κατ' αυτόν τον τρόπο στη Γαλλία, και βάσει της γαλλικής νομοθεσίας, η ανάθεση αντιπροσωπείας έχει πολύ μεγαλύτερο κόστος. Για τον λόγο αυτόν ορισμένοι αντριπροσωπευόμενοι όταν αναθέτουν την αντιπροσωπεία των προϊόντων τους στη Γαλλία επιδιώκουν την εφαρμογή άλλης νομοθεσίας αντί της γαλλικής ή αποφεύγουν εντελώς τη σύναψη συμβάσεων αντιπροσωπείας. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τυχόν διαδεδομένα προβλήματα ή στρεβλώσεις των συναλλαγών στα κράτη μέλη που επέλεξαν το σύστημα αποζημίωσης ή σε εκείνα που επέλεξαν το σύστημα ανόρθωσης της ζημίας.

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Μπορεί να διατυπωθεί η γενική εκτίμηση ότι οι αντιπρόσωποι αντέδρασαν θετικά στην οδηγία, δεδομένου ότι θεωρείται ότι ενισχύει τα δικαιώματά τους. Τούτο ισχύει για την Αυστρία, τη Δανία, τη Φινλανδία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι γάλλοι αντιπρόσωποι εξακολουθούν να αξιολογούν θετικά το σύστημα ανόρθωσης της ζημίας στη Γαλλία και δεν επιθυμούν τροποποίησή του.

Οι αντιδράσεις των αντιπροσωπευόμενων υπήρξαν ανάμικτες. Σε κάποιο βαθμό οι αντιπροσωπευόμενοι αναπόφευκτα αντιμετωπίζουν αρνητικά την αλλαγή, δεδομένου ότι πρέπει να παρέχουν περισσότερα δικαιώματα στους αντιπροσώπους. Άλλοι αντιπροσωπευόμενοι δεν αντιτίθενται στην καταβολή αποζημίωσης μετά την καταγγελία της σύμβασης, είναι όμως κάπως δυσαρεστημένοι για την έλλειψη σαφήνειας του συστήματος. Οι γάλλοι αντιπροσωπευόμενοι φαίνεται ότι υποστηρίζουν το σύστημα ανόρθωσης της ζημίας και δεν έχουν διατυπώσει αντιρρήσεις σχετικά με αυτό.

Στα κράτη μέλη που εφάρμοσαν το σύστημα αποζημίωσης δεν παρατηρείται καμία τάση, είτε εκ μέρους των αντιπροσώπων είτε εκ μέρους των αντιπροσωπευόμενων, υπέρ κάποιου άλλου συστήματος αντί του συστήματος αποζημίωσης. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου οι συμβαλλόμενοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την καταβολή αποζημίωσης, δεν προκύπτει καμία σαφής προτίμηση, αν και στις περισσότερες συμβάσεις δεν περιέχεται διάταξη περί αποζημίωσης. Οι αντιπροσωπευόμενοι δεν μπορούν ακόμη να διακρίνουν με σαφήνεια τις διαφορές μεταξύ των δύο συστημάτων. Ορισμένοι αντιπροσωπευόμενοι δείχνουν κάποιο ενδιαφέρον για την αποζημίωση διότι προβλέπεται ανώτατο όριο, άλλοι όμως αντιπροσωπευόμενοι προτιμούν την ανόρθωση της ζημίας διότι οι αντιπρόσωποι πρέπει να αποδείξουν ότι πράγματι υπέστησαν ζημία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Έχουν προκύψει ορισμένα προβλήματα σχετικά με το άρθρο 17 της οδηγίας.

(1) Προβλήματα ερμηνείας

Πολλοί σχολιαστές και δικηγόροι επεσήμαναν την ανακριβή και διφορούμενη διατύπωση του άρθρου 17, η οποία τους δημιουργεί δυσκολίες στην προσπάθειά τους να συμβουλεύσουν τους πελάτες τους σχετικά με την έκταση των δικαιωμάτων του αντιπροσώπου μετά τη λύση της σύμβασης. Τούτο αναφέρθηκε ιδίως στη Δανία, στην Ιρλανδία, στην Ιταλία, στην Ισπανία, στη Σουηδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

α. <u>Αποζημίωση</u>

Όσον αφορά την επιλογή της αποζημίωσης, σε ορισμένα κράτη μέλη παρατηρείται η τάση να καταβάλλεται πάντοτε το μέγιστο ποσό, ενώ στο γερμανικό σύστημα, που επηρέασε την οδηγία, το μέγιστο ποσό δεν έχει σχέση στην πράξη με τη μέθοδο υπολογισμού της αποζημίωσης. Χρησιμοποιείται απλώς στο τέλος της διαδικασίας ως μέσο τελικής προσαρμογής της αποζημίωσης. Σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν γίνει απόπειρες για τον καθορισμό ενός δίκαιου ποσού λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες, γεγονός που και πάλι δεν συνάδει με την προσέγγιση των γερμανικών δικαστηρίων. Η Δανία και η Αυστρία φαίνεται ότι ακολουθούν το πρότυπο της Γερμανίας, αλλά στην Αυστρία συχνά χορηγείται το μέγιστο ποσό, ενώ τούτο συμβαίνει σπανίως στη Γερμανία και συγκεκριμένα όταν ο εμπορικός αντιπρόσωπος έχει φέρει όλους τους πελάτες.

Στην Ιταλία, όπως προκύπτει από τα δεδομένα, εξακολουθεί και σήμερα να εφαρμόζεται το προηγούμενο σύστημα, παρά τη θέσπιση νέου νόμου. Τούτο παρατηρήθηκε στην υπόθεση Pretura Viterbo, όπου το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 1751 του Αστικού Κώδικα, που εφαρμόζει το άρθρο 17, παράγραφος 2 της οδηγίας, είναι τόσο ανακριβής ως προς τη μέθοδο υπολογισμού της αποζημίωσης, ώστε θα εφαρμόσει τη συλλογική σύμβαση. Η μέθοδος υπολογισμού της αποζημίωσης βάσει της συλλογικής σύμβασης δεν ανταποκρίνεται στο γερμανικό πρότυπο, αλλά βασίζεται στη διάρκεια της σύμβασης, στο ύψος της προμήθειας και στα

ποσοστά που προβλέπονται στη συλλογική σύμβαση.

Συνάγεται λοιπόν ότι υπάρχουν αποκλίνουσες προσεγγίσεις. Ωστόσο, η νομολογία των δικαστηρίων των κρατών μελών σχετικά με το άρθρο 17, εξαιρουμένης της Γερμανίας, είναι ακόμη πολύ περιορισμένη.

β. Ανόρθωση της ζημίας

Όσον αφορά την επιλογή της ανόρθωσης της ζημίας, είναι σαφές ότι δεν προέκυψαν προβλήματα ερμηνείας στη Γαλλία, όπου συνεχίστηκε η εφαρμογή της προϋπάρχουσας νομολογίας. Ωστόσο, στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου η ανόρθωση της ζημίας εφαρμόζεται όταν οι συμβαλλόμενοι δεν επιλέγουν καμία από τις εναλλακτικές λύσεις, η σχετική προσέγγιση είναι εντελώς διαφορετική. Στην παρούσα φάση δεν υπάρχει νομολογία στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά στην πράξη οι συμβαλλόμενοι επιχειρούν να εφαρμόσουν αρχές του κοινού δικαίου (common law). Οι αρχές αυτές είναι εντελώς αντίθετες με την καθιερωμένη μέθοδο υπολογισμού της ανόρθωσης της ζημίας στη Γαλλία. Για παράδειγμα, στο αγγλικό σύστημα λαμβάνονται υπόψη οι μελλοντικές εξελίξεις μετά τη λύση της σύμβασης· αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι ο συμβαλλόμενος που έχει υποστεί τη ζημία υποχρεούται να την μετριάσει. Αντίθετα, βάσει του γαλλικού δικαίου, τα γεγονότα μετά τη λύση της σύμβασης δεν έχουν καμία σχέση με την χορηγούμενη ανόρθωση της ζημίας. Βάσει του γαλλικού δικαίου το παγίως χορηγούμενο ποσό αντιστοιχεί στις προμήθειες δύο ετών, ποσό που ισοδυναμεί με την αξία αγοράς της αντιπροσωπείας ή με τον χρόνο που θα χρειαστεί ο αντιπρόσωπος για να επανασυστήσει την πελατεία του. Απομένει να διευκρινισθεί ο τρόπος με τον οποίο τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου θα προσδιορίζουν το ποσό αυτό. Τούτο, αναμφισβήτητα, οφείλεται στο προηγούμενο νομικό καθεστώς που ίσχυε στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ήταν δυνατή η λύση των συμβάσεων αντιπροσωπείας με τήρηση ορισμένης προθεσμίας χωρίς να οφείλεται καμία πληρωμή. Ασφαλώς τούτο είχε συνέπειες στις επιχειρηματικές πρακτικές. Δεν υφίστατο η έννοια της υπεραξίας μίας αντιπροσωπείας, μερίδιο της οποίας δικαιούτο ο αντιπρόσωπος. Δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί ο τρόπος με τον οποίο θα ερμηνεύσουν την οδηγία τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου, είναι όμως πιθανό ότι θα λάβουν υπόψη τους τις αρχές του ισχύοντος κοινού δικαίου.

Είναι πιθανό να προκύψουν τα ίδια προβλήματα και στην Ιρλανδία, εάν η Ιρλανδία επιλέξει το σύστημα της ανόρθωσης της ζημίας.

γ) Οι συνέπειες της διφορούμενης διατύπωσης

Τα προβλήματα ερμηνείας επηρέασαν τις αντιδράσεις των αντιπροσώπων και των αντιπροσωπευομένων στην οδηγία. Και για τις δύο πλευρές η οδηγία είχε ως αποτέλεσμα την αφιέρωση περισσότερου χρόνου στις διαπραγματεύσεις, δεδομένου ότι τα δικαιώματα και το ύψος των δικαιωμάτων δεν καθορίζονται με ακρίβεια. Τούτο δεν ωφελεί καμία πλευρά. Η οδηγία είχε επίσης ως αποτέλεσμα την καταβολή διαφορετικών ποσών. Η διφορούμενη διατύπωση και οι διαφορές προκάλεσαν επίσης διστακτικότητα στην ανάθεση αντιπροσωπειών και δρουν ως φραγμός στην ανάθεση αντιπροσωπειών σε άλλα κράτη μέλη. Η οδηγία πρέπει να ερμηνεύεται κατά ενιαίο τρόπο και να οδηγεί σε προβλέψιμα και σαφή αποτελέσματα.

(2) **Η θέση των αντιπροσωπευόμενων**

Η οδηγία βελτίωσε την θέση των αντιπροσώπων έναντι των αντιπροσωπευομένων. Ωστόσο, συνάγεται ότι οι αντιπρόσωποι δεν είναι πάντα σε θέση να ασκήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους, διότι δεν έχουν επαρκείς πόρους για προσφυγή στο δικαστήριο. Το πρόβλημα αυτό είναι γενικότερο και δεν χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη οδηγία. Οι πιθανοί τρόποι άρσης του προβλήματος υπερβαίνουν το πλαίσιο της παρούσας έκθεσης. Ωστόσο, η άποψη της Επιτροπής είναι ότι η αποσαφήνιση των διατάξεων της οδηγίας και των μεθόδων υπολογισμού θα βοηθήσει τους αντιπροσώπους και θα διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

(3) **Επιλογή δικαίου**

Τέλος, ορισμένα προβλήματα ανέκυψαν σχετικά με τις ρήτρες των συμβάσεων που αφορούν την επιλογή δικαίου. Έγιναν ορισμένες απόπειρες να αποφευχθεί η εφαρμογή του δικαίου ορισμένων χωρών με την εισαγωγή ρητρών σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο ή την δικαιοδοσία. Η οδηγία δεν περιέχει κανόνες σχετικά με το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο. Ως εκ τούτου, οι συμβαλλόμενοι έχουν την ευχέρεια να επιλέξουν το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση αντιπροσωπείας, με την επιφύλαξη των κανόνων της Σύμβασης της Ρώμης του 1980 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές υποχρεώσεις. Κατά την άποψη της Επιτροπής, τα άρθρα 17 και 18 της οδηγίας είναι υποχρεωτικοί κανόνες και συνεπώς τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν να εφαρμόζουν το δίκαιο του τόπου όπου δικάζεται η υπόθεση, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Ρώμης του 1980, και να διασφαλίζουν κατ'αυτόν τον τρόπο την εφαρμογή της οδηγίας. Η Σύμβαση των Βρυξελλών του 1968 σχετικά με την αρμοδιότητα, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις συμβάλλει στο να εξασφαλισθεί ότι, σε ό,τι αφορά τις κοινοτικές υποθέσεις και στο βαθμό που ο αντιπρόσωπος εξακολουθεί να ασκεί τις δραστηριότητές του ενός της ΕΚ, τα δικαστήρια των κρατών μελών είναι αρμόδια για την εκδίκαση των εν λόγω υποθέσεων[9]. Επομένως, συνάγεται ότι δεν συντρέχει λόγος τροποποίησης της οδηγίας από αυτή την άποψη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η συντριπτική πλειονότητα των κρατών μελών επέλεξε την αποζημίωση και ότι τούτο έτυχε της στήριξης των αντιπροσωπευόμενων και των αντιπροσώπων σε αυτά τα κράτη μέλη. Η οδηγία προβλέπει ένα ανώτατο όριο αποζημίωσης, αλλά δεν υποδεικνύει με ακρίβεια τη μέθοδο υπολογισμού της. Μία σαφής και ακριβής μέθοδος υπολογισμού θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη ασφάλεια του δικαίου, γεγονός που θα ωφελούσε και τις δύο πλευρές. Όσον αφορά την επιλογή του συστήματος ανόρθωσης της ζημίας, η οποία διατηρήθηκε στη Γαλλία, συνάγεται ότι δεν

---

[9] Arcado Sprl κατά Haviland SA, υπόθεση αριθ. 9/87, Συλλογή 1988, σ. 1539: το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το δικαίωμα αποζημίωσης έχει συμβατικό χαρακτήρα και συνεπώς εφαρμόζεται το άρθρο 5, παράγραφος 1 της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968. Κατ'αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε η δυνατότητα χρησιμοποίησης ενός επιπλέον κριτηρίου δικαστικής αρμοδιότητας.

έχει προξενήσει προβλήματα στους αντιπροσώπους και στους αντιπροσωπευόμενους στη χώρα αυτή. Το ύψος της ανόρθωσης της ζημίας στη Γαλλία είναι εν γένει πολύ μεγαλύτερο από το ύψος της αποζημίωσης. Η μεταφορά της οδηγίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου οι συμβαλλόμενοι μπορούν να επιλέξουν σύστημα, έχει οδηγήσει σε αβεβαιότητα, ιδιαίτερα διότι καμία από τις δύο επιλογές δεν ήταν γνωστή στη βρετανική έννομη τάξη.

Στο παρόν στάδιο η νομολογία σχετικά με την οδηγία είναι πολύ περιορισμένη. Λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεντρωθείσες πληροφορίες, συνάγεται ότι είναι αναγκαία η αποσαφήνιση του άρθρου 17. Κάθε άλλο γενικότερο συμπέρασμα θα ήταν πρόωρο. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η παρούσα έκθεση, η οποία παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες, ιδιαίτερα σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού της αποζημίωσης που εφαρμόζεται στη Γερμανία, εξασφαλίζει την περαιτέρω αποσαφήνιση του άρθρου 17 της οδηγίας και, δεύτερον, κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να διευκολύνει την ομοιόμορφη ερμηνεία του άρθρου αυτού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ Η ΟΔΗΓΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ (86/653/ΕΟΚ)

Λήξη προθεσμίας μεταφοράς: 31.12.89
(Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία: 31.12.93)
(Ιταλία, σχετικά με το άρθρο 17: 31.12.92)

1. Βέλγιο

Νόμος της 13.4.1995
Δημοσίευση: Moniteur Belge της 2.6.1995, σελ. 15621
Έναρξη ισχύος: 12.6.1995

2. Δανία

Νόμος αριθ. 272 της 2.5.90
Δημοσίευση:Lovtidende A. 1990 σελ. 922
Έναρξη ισχύος: 4.5.90
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.92

3. Γερμανία

Νόμος της 23.10.89
Δημοσίευση: Bundesgesetzblatt 1989 I 1910
Έναρξη ισχύος: 1.1.90
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

4. Ελλάδα

Προεδρικό Διάταγμα αριθ. 219 της 18.5.1991
Δημοσίευση: Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αριθ. 81 της 30.5.1991 και αριθ. 136 της 11.9.1991, όπως τροποποιήθηκε από τα διατάγματα αριθ. 249/93, 88/94 και 312/95.
Έναρξη ισχύος: 30.5.1991
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

5. Ισπανία

Νόμος 12/1992 της 27.5.1992
Δημοσίευση: BOE αριθ. 129 της 29.5.1992
Έναρξη ισχύος: 19.6.1992
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

6. Γαλλία

Νόμος αριθ. 91-593 της 25.6.1991
Δημοσίευση: ΕΕ της Γαλλικής Δημοκρατίας της 17.6.1991, σελ. 8271
Έναρξη ισχύος: 28.6.1992
Διάταγμα 92-506 της 10.6.1992
Δημοσίευση: ΕΕ της Γαλλικής Δημοκρατίας της 12.6.1992, σελ. 7720
Έναρξη ισχύος: 1.1.1994

Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

7. Ιρλανδία

Νομοθετικό διάταγμα: SI αριθ. 33 του 1994 της 21.2.1994.
Έναρξη ισχύος: 1.1.1994
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

8. Ιταλία

Νομοθετικό διάταγμα αριθ. 303 της 10.9.1991
Δημοσίευση: Gazetta ufficiale αριθ. 57 της 20.9.1991
Έναρξη ισχύος: 1.1.1993
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

9. Λουξεμβούργο

Νόμος της 3ης Ιουνίου 1994
Δημοσίευση: Memorial A-Αριθ. 58 της 6.7.1994, σελ. 1088
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

10. Κάτω Χώρες

Νόμος της 5.7.89
Δημοσίευση: Staatsblad 1989 αριθ. 312
Έναρξη ισχύος: 1.11.89
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94
Τέθηκε εκ νέου σε ισχύ με τον νόμο αριθ. 374 ου 1993 ως άρθρα 400-445 του Τίτλου 7 του Burgerlijk Wetboek

11. Αυστρία

Ομοσπονδιακός νόμος της 11.2.1993
Δημοσίευση στην Ομοσπονδιακή Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
Έναρξη ισχύος: 1.3.1993
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.1994

12. Πορτογαλία

Διάταγμα αριθ. 178/86 της 3.7.86
Δημοσίευση: Diário da República, σειρά I, 1986, σελ. 1575
Έναρξη ισχύος: 2.8.86
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 2.8.86
Τροποποιήθηκε από το νόμο αριθ. 118/93 της 13.4.93 που δημοσιεύθηκε στην Diário da Repúplica αριθ. 86, σελ. 1818 της 13.4.93
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94

13. Φινλανδία

Νόμος αριθ. 417 της 8.5.1992
Δημοσίευση: Gesetzblatt της 14.5.1992
Έναρξη ισχύος: 1.11.92
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.1994

14. Σουηδία

Νόμος αριθ. 351 της 2.5.1991
Έναρξη ισχύος: 1.1.1992
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.1994

15. Ηνωμένο Βασίλειο Νομοθετικό διάταγμα SI 1993 αριθ. 3053 της 7.12.93 και SI 1993 αριθ. 3173 της 16.12.1993
Έναρξη ισχύος: 1.1.94
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 1.1.94
Βόρεια Ιρλανδία:
Νομοθετικό διάταγμα της Βόρειας Ιρλανδίας, 1993, αριθ. 483 της 17.12.1993
Έναρξη ισχύος: 13.1.1994
Εφαρμογή στις ισχύουσες συμβάσεις: 13.1.1994

ΒΕΛΓΙΟ

Ο νόμος σχετικά με τη σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας τέθηκε σε ισχύ μόλις στις 12 Ιουνίου 1995. Ως εκ τούτου, τα δικαστήρια δεν έχουν εκδικάσει υποθέσεις βάσει του νέου νόμου.

Το άρθρο 20 του νέου νόμου θεσπίζει το δικαίωμα αποζημίωσης για την υπεραξία. Πριν από τη θέσπιση του νέου νόμου το δικαίωμα αποζημίωσης λόγω υπεραξίας είχε απορριφθεί από τις κυριότερες αποφάσεις των βελγικών δικαστηρίων, διότι η υπεραξία εθεωρείτο ότι ανήκει περισσότερο στον αντιπροσωπευόμενο παρά στον αντιπρόσωπο. Συνεπώς, ο νέος νόμος επέφερε σημαντική τροποποίηση της νομοθεσίας.

Ο νόμος δεν υποδεικνύει τον τρόπο υπολογισμού της αποζημίωσης, αλλά οι περισσότεροι σχολιαστές υποστηρίζουν ότι επαφίεται στον δικαστή να καθορίσει το ποσό, λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες όπως το ύψος της προμήθειας κατά τα τελευταία χρόνια της σύμβασης, ο βαθμός αύξησης της πελατείας, ο βαθμός στον οποίο ο αντιπροσωπευόμενος θα εξακολουθήσει να αποκομίζει οφέλη, η διάρκεια των συμβατικών σχέσεων, ο βαθμός ανάμιξης του αντιπροσωπευόμενου, η ύπαρξη σύνταξης χρηματοδοτούμενης από τον αντιπροσωπευόμενο ή το εάν η σύμβαση του αντιπροσώπου ήταν η μοναδική του αντιπροσωπεία. Ένας συγγραφέας έχει βασισθεί στη γερμανική μέθοδο υπολογισμού.

Οι βέλγοι δικηγόροι θεωρούν ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο νόμος σχετικά με τους εμπορικούς αντιπροσώπους και η γερμανική εμπειρία. Ωστόσο, βάσει του νόμου σχετικά με τους εμπορικούς αντιπροσώπους της 3ης Ιουλίου 1978, η αποζημίωση υπολογίζεται βάσει των μισθών τριών μηνών για τους εμπορικούς αντιπροσώπους που έχουν προσφέρει τις υπηρεσίες τους στον ίδιο αντιπροσωπευόμενο για περίοδο ενός έως τριών ετών. Το διάστημα αυτό αυξάνεται κατά ένα μήνα για κάθε επιπλέον πενταετία.

Βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 3 του βελγικού νόμου, είναι δυνατή η αξίωση αποζημίωσης εάν δεν έχει τηρηθεί η προθεσμία καταγγελίας της σύμβασης. Η αποζημίωση αυτή ισοδυναμεί με την απωλεσθείσα προμήθεια σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο.

Τέλος, βάσει του άρθρου 21 του βελγικού νόμου, ο αντιπρόσωπος που δικαιούται αποζημίωση, μπορεί να ζητήσει επιπλέον ανόρθωση της ζημίας που έχει υποστεί. Δεν διευκρινίζεται σε ποιες περιστάσεις οφείλεται η ανόρθωση της ζημίας και κατά πόσον το δικαίωμα αποζημίωσης γεννά αυτόματα το δικαίωμα ανόρθωσης της ζημίας. Κατά την άποψη της Επιτροπής, η τελευταία ερμηνεία θα ήταν αντίθετη στο άρθρο 17, παράγραφος 1 της οδηγίας, διότι η ερμηνεία αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα τη σωρευτική εφαρμογή των δύο επιλογών.

ΔΑΝΙΑ

Με την εφαρμογή της οδηγίας στη Δανία και τη θέσπιση του δικαιώματος αποζημίωσης βάσει του Τμήματος 25 του νόμου άριθ. 272 της 2ας Μαΐου 1990, δημιουργήθηκε ένα νέο δικαίωμα που δεν υπήρχε στην προηγούμενη νομοθεσία.

Μέχρι σήμερα έχουν αναφερθεί μόνο τρεις περιπτώσεις[10]. Στην υπόθεση Lope Handel ο αντιπροσωπευόμενος υποχρεώθηκε να αντισταθμίσει τη ζημία που υπέστη ο αντιπρόσωπος διότι δεν τήρησε την προθεσμία που προβλεπόταν στη σύμβαση. Υποχρεώθηκε επίσης να καταβάλει αποζημίωση ίση με τις προμήθειες ενός έτους επί των νέων πελατών που έφερε ο αντιπρόσωπος στον αντιπροσωπευόμενο. Αποδείχθηκε ότι οι νέοι πελάτες απομακρύνθηκαν ένα έτος μετά τη λύση της σύμβασης αντιπροσωπείας. Στην υπόθεση S&L ο αντιπροσωπευόμενος υποχρεώθηκε να καταβάλει τη μέγιστη αποζημίωση. Αποδείχθηκε ότι ο αντιπρόσωπος είχε φέρει όλους σχεδόν τους πελάτες. Στην υπόθεση Cramer το δικαστήριο διαπίστωσε ότι ένας μεγάλος αριθμός πελατών είχε κάνει μία μόνο παραγγελία και ο αντιπροσωπευόμενος δεν μπορούσε να περιμένει από αυτούς περαιτέρω εμπορικές συναλλαγές. Ο αντιπροσωπευόμενος υποχρεώθηκε να καταβάλει αποζημίωση ύψους 150.000 DKK. Συγκριτικά αναφέρουμε ότι το μέγιστο ποσό θα ήταν 400.000 DKK.

Στην πράξη συνάγεται ότι οι αντιπρόσωποι επιδιώκουν να αποζημιωθούν με το μέγιστο ποσό, ενώ οι αντιπροσωπευόμενοι προσπαθούν να αποδείξουν ότι οφείλουν μικρότερη αποζημίωση. Προς το παρόν, αν και δεν υπάρχει ολοκληρωμένη εικόνα, τα δικαστήρια δεν έχουν την τάση να επιδικάζουν το μέγιστο ποσό. Οι υπολογισμοί φαίνεται ότι ακολουθούν το γερμανικό υπόδειγμα.

Όπως και στα υπόλοιπα κράτη μέλη, δεν υφίστανται στατιστικά στοιχεία χρήσιμα για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Το τμήμα 6 του νόμου μεταφέρει το σημείο γ) της παραγράφου 2) του άρθρου 17 της οδηγίας και προβλέπει ότι εάν ο αντιπρόσωπος ή ο αντιπροσωπευόμενος παραβεί τις υποχρεώσεις του έναντι του άλλου, ο αντισυμβαλλόμενος δικαιούται αποζημίωση για τις τυχόν ζημίες που υπέστη.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το άρθρο 89β του Handelgetzbuch προβλέπει το δικαίωμα αποζημίωσης των αντιπροσώπων. Η μέθοδος υπολογισμού παρατίθεται στην έκθεση.

---

[10] Lope Handel κατά GE Lighting (Εμποροδικείο Κοπεγχάχης, απόφαση της 25.9.1995), S&L κατά Eskimo (Ανώτατο Δικαστήριο, Δυτική διαίρεση, απόφαση της 14.11.1995), Cramer κατά B&B (Εμποροδικείο Κοπεγχάχης, απόφαση της 15.12.1995)

Στην πράξη συνάγεται ότι μετά την εφαρμογή της οδηγίας στη Γερμανία, δεν έγιναν μεταβολές σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού της αποζημίωσης, δεδομένου ότι οι διατάξεις της οδηγίας περί αποζημίωσης δεν απαιτούσαν τροποποίηση της γερμανικής νομοθεσίας. Η αλλαγή που επισημαίνουν οι επιχειρήσεις αφορά τις συμβάσεις με άλλες χώρες της ΕΕ, όπου πριν από την εφαρμογή της οδηγίας δεν προβλεπόταν αποζημίωση.

ΕΛΛΑΔΑ

Η εφαρμογή του άρθρου 17 της οδηγίας από το άρθρο 9 του Προεδρικού Διατάγματος 219 της 18ης Μαΐου 1991 δεν ήταν σύμφωνη με την οδηγία, ιδιαίτερα κατά το ότι δεν εφάρμοζε την δεύτερη περίπτωση του άρθρου 17, παράγραφος 2, σημείο α), που προβλέπει την καταβολή δίκαιης αποζημίωσης. Μετά από αλληλογραφία με την Επιτροπή, η Ελλάδα θέσπισε έναν νέο νόμο το 1995 που εφαρμόζει το άρθρο 17, παράγραφος 2, σημείο α).

Το άρθρο 9, παράγραφος 1, σημείο γ) ορίζει ότι το δικαίωμα αξίωσης αποζημίωσης δεν στερεί τον αντιπρόσωπο από την αξίωση ανόρθωσης της ζημίας βάσει του Αστικού Κώδικα. Η ανόρθωση της ζημίας οφείλεται και καταβάλλεται ανάλογα με το εάν η σύμβαση ήταν ορισμένου ή αορίστου χρόνου.

Ο αντιπρόσωπος μπορεί επίσης να αξιώσει ανόρθωση της ζημίας που υπέστη λόγω μη τήρησης της προθεσμίας για καταγγελία της σύμβασης.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Το άρθρο 28 του νόμου αριθ. 12/1992 της 27ης Ιουνίου 1995 προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης. Το άρθρο 29 του νόμου προβλέπει την ανόρθωση της ζημίας σε περίπτωση που ο αντιπροσωπευόμενος καταγγείλει μονομερώς σύμβαση αντιπροσωπείας αορίστου χρόνου. Η οδηγία κάλυψε ένα κενό της ισπανικής νομοθεσίας, δεδομένου ότι πριν από τη θέσπιση του νόμου με τον οποίο μεταφέρεται η οδηγία δεν υπήρχε ειδική νομοθεσία σχετικά με τους αντιπροσώπους ή τις συμβάσεις αντιπροσωπείας. Ωστόσο, το άρθρο 29 δεν περιορίζεται απλώς στην καταγγελία της σύμβασης και ως εκ τούτου η Ισπανία προφανώς εφάρμοσε και τις δύο επιλογές που περιέχονται στο άρθρο 17 της οδηγίας, εκτός εάν το δικαστήριο ερμηνεύσει στενά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 29.

Λόγω της πρόσφατης έναρξης ισχύος του νόμου, δεν υπάρχει νομολογία στον εν λόγω τομέα. Η νομολογία που υπήρχε πριν από τη θέσπιση του νέου νόμου μπορεί να αποβεί χρήσιμη για το μέλλον, εφόσον ορισμένες αρχές μπορούν να διαδραματίσουν καθοδηγητικό ρόλο για τις μελλοντικές αποφάσεις των ισπανικών δικαστηρίων.

Βάσει της παλαιάς νομοθεσίας, ήταν δυνατή η αξίωση τόσο ανόρθωσης της ζημίας όσο και αποζημίωσης για την υπεραξία και οι αντιπρόσωποι συνήθως πρόβαλαν και τις δύο αξιώσεις. Στην πράξη η διαφορά μεταξύ των δύο μέσων αποκατάστασης ήταν μερικές φορές δυσδιάκριτη. Το Ανώτατο Δικαστήριο αναγνώρισε επανειλημμένα το δικαίωμα αποζημίωσης για την υπεραξία. Ο δικαστής έχει την διακριτική ευχέρεια να ορίσει το ύψος της αποζημίωσης και εν γένει η αποζημίωση υπολογίζεται με βάση τα κέρδη του αντιπροσώπου[11]. Όσον αφορά την ανόρθωση της ζημίας, τα δικαστήρια λάμβαναν υπόψη διάφορους παράγοντες για να καθορίσουν το ύψος της, συμπεριλαμβανομένων του ύψους της τελευταίας προμήθειας, της φύσης της δραστηριότητας, της απώλειας κύρους και το εάν η σύμβαση ήταν αποκλειστική ή όχι[12].

Τέλος, ανόρθωση της ζημίας οφείλεται εάν δεν έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη προθεσμία καταγγελίας της σύμβασης. Η ανόρθωση της ζημίας ισούται με την προμήθεια που θα είχε λάβει ο αντιπρόσωπος εάν είχε τηρηθεί η προθεσμία[13].

Εν τούτοις, παρά την ύπαρξη των ανωτέρω αποφάσεων, είναι δύσκολο ακόμη να εξαχθούν γενικά συμπεράσματα, ιδιαίτερα διότι στην Ισπανία το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται μετά την ακροαματική διαδικασία και η απόφαση δεν δημοσιεύεται.

ΓΑΛΛΙΑ

Σε αντίθεση με πολλά άλλα κράτη μέλη, η οδηγία δεν προκάλεσε ριζικές αλλαγές στην προϋπάρχουσα νομοθεσία της Γαλλίας. Βάσει του άρθρου 12 του νόμου αριθ. 91/593 της 25ης Ιουνίου 1991, η γαλλική νομοθεσία εξακολουθεί να προβλέπει το δικαίωμα ανόρθωσης της ζημίας μετά τη λύση της σύμβασης αντιπροσωπείας. Οι μεταβολές που επέφερε η οδηγία αφορούν τις περιστάσεις κατά τις οποίες οφείλεται η ανόρθωση της ζημίας και όχι με τον υπολογισμό της. Το δικαίωμα ανόρθωσης της ζημίας υπάρχει τώρα για μη ανανέωση της σύμβασης και λύση της από τον αντιπρόσωπο για λόγους προχωρημένης ηλικίας, ασθένειας, σωματικής αδυναμίας και σε περίπτωση θανάτου.

---

[11] Αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου της 22ας Μαρτίου 1988 και της 19ης Σεπτεμβρίου 1989.

[12] Απόφαση του Εφετείου του Lugo της 4.6.1994, απόφαση του Εφετείου της Βαλέντσια της 14.7.1993, απόφαση του Εφετείου της Βαρκελώνης της 30.1.1995.

[13] Απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της 19.9.1989.

Η ανόρθωση της ζημίας υπολογίζεται όπως και προηγουμένως, δηλ. βάσει της νομολογίας, δεδομένου ότι ούτε ο παλαιός νόμος ούτε ο σημερινός ορίζουν τη μέθοδο υπολογισμού. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων η ανόρθωση της ζημίας ισοδυναμεί με τις προμήθειες δύο ετών που υπολογίζονται βάσει του μέσου όρου των αμοιβών του αντιπροσώπου κατά τα τρία τελευταία έτη ή με το συνολικό ποσό των προμηθειών των δύο τελευταίων ετών. Το ποσό αυτό έχει παγιωθεί από τη συνήθεια και επιβεβαιώνεται από τις δικαστικές αποφάσεις που εφαρμόζουν το νέο νόμο[14].

Η αποζημίωση υπολογίζεται βάσει όλων των αμοιβών και όχι μόνο βάσει της προμήθειας. Βασίζεται στις ακαθάριστες αποδοχές. Δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ παλαιών και νέων πελατών και περιλαμβάνεται η ειδική προμήθεια. Δεν συνηθίζεται στην πράξη η περικοπή του ποσού λόγω επαγγελματικών εξόδων. Τέλος, οι οφειλόμενες προμήθειες πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό.

Η αποζημίωση αποτελεί την αντιστάθμιση της εμπορικής ζημίας του αντιπροσώπου και η ζημία αυτή καθορίζεται κατά τη στιγμή που συντελείται. Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν λαμβάνονται υπόψη μελλοντικές εξελίξεις, όπως η διακοπή των εμπορικών δραστηριοτήτων του αντιπροσωπευόμενου, η συνέχιση της δραστηριότητας του αντιπροσώπου με τους ίδιους πελάτες ή οι εξελίξεις της αγοράς. Ομοίως, ο αντιπρόσωπος δεν υποχρεούται να μετριάσει τη ζημία του.

Τα γαλλικά δικαστήρια δεν επιδικάζουν την καταβολή ακαθάριστων προμηθειών δύο ετών για την ανόρθωση της ζημίας που υπέστη ο αντιπρόσωπος όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι η ζημία αυτή είναι μικρότερη, για παράδειγμα, λόγω μικρής διάρκειας της σύμβασης. Ομοίως, το ύψος της μπορεί να είναι μεγαλύτερο, όταν, για παράδειγμα, η ζημία του αντιπροσώπου είναι μεγαλύτερη λόγω της ηλικίας του ή της μακράς διάρκειας της σύμβασης.

Η οδηγία είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των περιπτώσεων αξίωσης ανόρθωσης της ζημίας λόγω μη τήρησης της προβλεπόμενης προθεσμίας καταγγελίας της σύμβασης. Το ποσό που χορηγείται είναι το υψηλότερο που αντιστοιχεί στην περίοδο μη τήρησης της προθεσμίας και υπολογίζεται βάσει των προμηθειών των δύο τελευταίων ετών ή βάσει των προμηθειών που έλαβε ο αντιπρόσωπος κατά την ίδια περίοδο το προηγούμενο έτος.

---

[14] Βλ. για παράδειγμα: Εφετείο Τουλούζης 20.12.1994 Les Annonces de la Seine, αριθ. 39 1.6.1995, σελ. 28, Εφετείο Ντιζόν, 16.6.1994 Les Annonces de la Seine, αριθ. 39, σελ. 26, Εφετείο Παρισίου, 17.1.1995, Les Annonces de la Seine, 1.6.1995, αριθ. 39, σελ. 8.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Η Ιρλανδία δεν έχει εφαρμόσει αυτή τη διάταξη και, ως εκ τούτου, οι αντιπρόσωποι δεν δικαιούνται ανόρθωση της ζημίας ή αποζημίωση. Βάσει του κοινού δικαίου (common law), ο αντιπρόσωπος μπορεί να αξιώσει αποζημίωση λόγω αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων. Όταν η σύμβαση είναι ορισμένου χρόνου, ο αντιπρόσωπος μπορεί να αξιώσει την προμήθεια που θα λάμβανε μέχρι τη λήξη της σύμβασης, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του αντιπροσώπου να μετριάσει τη ζημία του. Ωστόσο, τούτο δεν αρκεί για την εφαρμογή της οδηγίας. Στις αορίστου χρόνου συμβάσεις αξιώνεται συνήθως η αμοιβή για την περίοδο προθεσμίας καταγγελίας που πρέπει να τηρηθεί. Επιπλέον, και στις δύο περιπτώσεις, ο αντιπρόσωπος μπορεί να αξιώσει την οικονομική ζημία που υπέστη λόγω καταγγελίας της σύμβασης. Μέχρι σήμερα δεν έχει δημοσιευθεί καμία σχετική δικαστική απόφαση.

ΙΤΑΛΙΑ

Η Ιταλία τροποποίησε το άρθρο 1751 του Αστικού Κώδικα μέσω του άρθρου 4 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 303 της 10ης Σεπτεμβρίου 1991, θεσπίζοντας έτσι το σύστημα αποζημίωσης που προβλέπεται στην οδηγία. Ωστόσο, κατά την άποψη της Επιτροπής η μεταφορά της οδηγίας στην Ιταλία είναι εσφαλμένη, διότι η Ιταλία αντιμετωπίζει τις δύο περιπτώσεις του άρθρου 17, παράγραφος 2, σημείο α) ως εναλλακτικούς όρους, ενώ στην πραγματικότητα ισχύουν σωρευτικά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία παραβάσεως.

Διαπιστώνεται ότι εξακολουθεί να εφαρμόζεται το παλαιό σύστημα των συλλογικών συμβάσεων. Η συμφωνία Enasarco της 30.10.1992 συνομολογήθηκε από τους αντιπροσωπευόμενους και από οργανώσεις που εκπροσωπούν τους αντιπροσώπους. Κατ' αυτόν τον τρόπο επαναφέρθηκαν τα κριτήρια που εφαρμόζονταν βάσει του προηγούμενου κειμένου του άρθρου 1751.

Σε απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 1994, το δικαστήριο Viterbo Magistrate εφάρμοσε τη συλλογική σύμβαση. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το άρθρο 1751 του Αστικού Κώδικα δεν μπορεί να εφαρμοσθεί στην πράξη, διότι δεν ορίζει κριτήρια για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, παρά μόνο το μέγιστο επιδικαζόμενο ποσό. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο έκρινε σκόπιμο να εφαρμόσει τη συλλογική σύμβαση. Το δικαστήριο αποφάνθηκε επίσης ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 1751 δεν αφορούν τον υπολογισμό του ποσού της αποζημίωσης, αλλά το κατά πόσον δικαιολογείται η καταβολή αποζημίωσης εφόσον πληρούται μία από τις προϋποθέσεις αυτές. Επιπλέον, το δικαστήριο έκρινε ότι ορθά οι κοινωνικοί εταίροι, προκειμένου να αποφευχθούν άλυτα προβλήματα, είχαν επαναφέρει την παλαιά συλλογική σύμβαση, επιτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο την εφαρμογή του άρθρου 1751 του Αστικού Κώδικα. Επί του παρόντος δεν είναι σαφές εάν η απόφαση αυτή θα έχει συνέχεια.

Το σύστημα της συλλογικής σύμβασης βασίζεται στο ύψος των προμηθειών, στη διάρκεια της σύμβασης αντιπροσωπείας και στα ποσοστά που ορίζονται στη συλλογική σύμβαση.

Βάσει της συλλογικής σύμβασης, το ποσό που λαμβάνει ο αντιπρόσωπος στις περισσότερες περιπτώσεις είναι πολύ κατώτερο του μέγιστου ποσού που προβλέπεται στην οδηγία.

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Ο νόμος του Λουξεμβούργου που εφαρμόζει την οδηγία της 3ης Ιουνίου 1994 ισχύει για όλες τις συμβάσεις που υπήρχαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994, καθώς και για όσες συνήφθησαν μετά την ημερομηνία αυτή. Το άρθρο 19 προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης μετά τη λύση της σύμβασης. Ο νέος νόμος θέσπισε ένα δικαίωμα που δεν υφίστατο βάσει της προηγούμενης νομοθεσίας. Επομένως, δεν προξενεί έκπληξη το γεγονός ότι δεν υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις. Τα πρόσωπα με τα οποία διαβουλεύθηκε η Επιτροπή εκτιμούν επίσης ότι είναι πολύ νωρίς για να διατυπωθεί μία θεωρία σχετικά με την πιθανή ερμηνεία του νόμου.

Το άρθρο 23, παράγραφος 1 θεσπίζει το δικαίωμα αποζημίωσης λόγω αδικαιολόγητης μη τήρησης της δέουσας προθεσμίας και το άρθρο 23, παράγραφος 2 προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης για σοβαρή αθέτηση των όρων της σύμβασης. Το άρθρο 24 ορίζει ότι η εν λόγω αποζημίωση ισοδυναμεί με το ποσό των αμοιβών που θα λάμβανε ο αντιπρόσωπος κατά την περίοδο μεταξύ της αθέτησης των όρων της σύμβασης και της φυσιολογικής λήξης της. Για τον υπολογισμό του ποσού αυτού πρέπει να ληφθεί υπόψη το ύψος των προηγούμενων προμηθειών και άλλα σχετικά ζητήματα. Ο δικαστής μπορεί να μειώσει το ποσό αυτό εάν το θεωρήσει ιδιαίτερα υψηλό για τα δεδομένα της υπόθεσης.

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Το άρθρο 7:442 του Αστικού Κώδικα προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης μετά τη λύση της σύμβασης αντιπροσωπείας. Βάσει του άρθρου 7:439 οφείλεται αποζημίωση για αδικαιολόγητη μη τήρηση της προβλεπόμενης προθεσμίας καταγγελίας και τα άρθρα 7:440 και 7:441 προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης για αθέτηση των όρων της σύμβασης. Τούτο καλύπτει την περίοδο από την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνει χώρα η λύση της σύμβασης μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία θα είχε λυθεί η σύμβαση εάν είχε τηρηθεί η κατάλληλη προθεσμία. Το ποσό αυτό ισοδυναμεί με το ποσό των αμοιβών που θα είχε λάβει ο αντιπρόσωπος και βασίζεται στην προμήθεια που λάμβανε πριν από τη λύση της σύμβασης και σε άλλα σχετικά στοιχεία. Ο δικαστής μπορεί να μειώσει το επιδικαζόμενο ποσό, εάν το κρίνει ιδιαίτερα υψηλό λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων της συγκεκριμένης υπόθεσης. Βάσει του άρθρου 7:441.3, ο αντιπρόσωπος μπορεί να αξιώσει αντί του ποσού που προβλέπεται βάσει του άρθου 7:441.1 και 7:442 ανόρθωση της ζημίας που υπέστη και φέρει το βάρος της σχετικής απόδειξης.

Μέχρι σήμερα δεν έχει δημοσιευθεί καμία απόφαση ληφθείσα βάσει του νέου νόμου και δεν υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Ο αυστριακός νόμος της 11ης Φεβρουαρίου 1993 τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1993. Βάσει του άρθρου 24, ο αντιπρόσωπος δικαιούται αποζημίωση. Μέχρι σήμερα δεν υφίσταται νομολογία σχετικά με την οφειλόμενη αποζημίωση ή ανόρθωση της ζημίας μετά τη λύση σύμβασης αντιπροσωπείας βάσει του νόμου του 1993. Η οδηγία είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της προηγούμενης νομοθεσίας και ειδικότερα τον διπλασιασμό του μέγιστου επιδικαζόμενου ποσού. Συνεπώς, η προηγούμενη νομολογία δεν μπορεί να χρησιμεύσει για την εξαγωγή συμπερασμάτων. Ο παλαιός νόμος προέβλεπε, ανάλογα με τη διάρκεια της συνεργασίας, προοδευτική μείωση του ανώτατου ορίου αποζημίωσης, το οποίο ισοδυναμούσε με το συνολικό ποσό των προμηθειών ενός έτους που υπολογιζόταν βάσει του ετήσιου μέσου όρου των τριών προηγούμενων ετών.

Στην πράξη συνάγεται ότι οι εμπορικοί αντιπρόσωποι υπολογίζουν την αποζημίωση βάσει του μέσου εισοδήματος των πέντε τελευταίων ετών, ενώ στη συνέχεια μειώνουν το ποσό που προκύπτει ώστε να ληφθεί υπόψη η διακύμανση της πελατείας σε πενταετή βάση. Στις περισσότερες περιπτώσεις το ποσό αυτό υπερβαίνει το ανώτατο όριο που προβλέπει ο νόμος. Με βάση το εν λόγω ποσό οι συμβαλλόμενοι διαπραγματεύονται για να καταλήξουν σε έναν λογικό συμβιβασμό. Η μέθοδος υπολογισμού βασίζεται στη γερμανική εμπειρία.

Η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το μέσο ύψος της καταβαλλόμενης αποζημίωσης θεωρήθηκε πρόωρη. Αξίωση για αποζημίωση ή για εκτέλεση της σύμβασης μπορεί να εγερθεί εάν ένας συμβαλλόμενος καταγγείλει τη σύμβαση πριν από τη λήξη της χωρίς εύλογη αιτιολογία βάσει του άρθρου 23. Το άρθρο 23 εφαρμόζεται επίσης σε περίπτωση παραβίασης του άρθρου 21 που αφορά την τήρηση προθεσμίας προειδοποίησης. Κάθε άλλη αξίωση για αποζημίωση αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Αστικού Κώδικα και του Εμπορικού Κώδικα.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Η Πορτογαλία θέσπισε τον σχετικό νόμο το 1986 ακολουθώντας σε μεγάλο βαθμό την πρόταση οδηγίας και προέβλεψε στο άρθρο 33 του νόμου το δικαίωμα αποζημίωσης. Ο νόμος τέθηκε σε ισχύ στις 2 Αυγούστου 1986. Τροποποιήθηκε με τα άρθρα 33 και 34 του διατάγματος αριθ. 118/93 προκειμένου να συμμορφωθεί ο πορτογαλικός νόμος με το άρθρο 17 της οδηγίας.

Στην Πορτογαλία έχουν εκδοθεί ορισμένες δικαστικές αποφάσεις[15]. Τα δικαστήρια υπολογίζουν το ύψος της αποζημίωσης λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των νέων πελατών, την αύξηση των συναλλαγών με τους υπάρχοντες πελάτες, τα πλεονεκτήματα που αποκομίζει ο αντιπροσωπευόμενος μετά τη λύση της σύμβασης και την απώλεια της προμήθειας εκ μέρους του αντιπροσώπου. Τα δικαστήρια θεωρούν την καταβολή αποζημίωσης στον αντιπρόσωπο ως αντιστάθμιση του οφέλους που αποκομίζει ο αντιπροσωπευόμενος, μετά τη λύση της σύμβασης, από τους πελάτες που έχει φέρει ο αντιπρόσωπος.

Βάσει του άρθρου 32 του νόμου και βάσει των άρθρων 562 - 572 του Αστικού Κώδικα, προβλέπεται το δικαίωμα αποζημίωσης σε περίπτωση αθέτησης των όρων της σύμβασης. Το άρθρο 29 προβλέπει ειδικότερα την αποζημίωση λόγω μη τήρησης της προθεσμίας προειδοποίηση ή εναλλακτικά την αποζημίωση ελλείψει της δέουσας προειδοποίησης. Ο αντιπρόσωπος μπορεί, αντί της αποζημίωσης, να αξιώσει ποσό που υπολογίζεται βάσει της μέσης μηνιαίας αμοιβής κατά το προηγούμενο έτος η οποία πολλαπλασιάζεται επί τον υπολειπόμενο χρόνο, εάν η σύμβαση δεν έχει λήξει. Εάν η διάρκεια της σύμβασης είναι μικρότερη του ενός έτους, πρέπει να ληφθεί υπόψη ολόκληρη η περίοδος της σύμβασης.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Βάσει του τμήματος 28 του νόμου αριθ. 417 της 8ης Μαΐου 1992, θεσπίσθηκε το δικαίωμα αποζημίωσης μετά τη λύση σύμβασης αντιπροσωπείας. Η οδηγία προκάλεσε μεταβολές στην προϋπάρχουσα νομοθεσία. Ο νόμος τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 1992 και μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί καμία σχετική δικαστική απόφαση.

Στην πράξη, συνάγεται ότι οι αντιπρόσωποι αξιώνουν το μέγιστο ποσό και οι αντιπροσωπευόμενοι κάνουν μία αντιπροσφορά. Οι διαπραγματεύσεις καταλήγουν σε ένα ποσό που δεν βασίζεται σε κάποιον συγκεκριμένο υπολογισμό, αλλά είναι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων. Εν γένει, η αποζημίωση ισοδυναμεί περίπου με τις προμήθειες 3 έως 6 μηνών. Η ομοσπονδία των αντιπροσώπων εκτιμά ότι, βάσει του νέου νόμου, το ποσό της αποζημίωσης είναι ελαφρώς υψηλότερο σε σχέση με τον παλαιό νόμο, αλλά η εκτίμηση αυτή δεν στηρίζεται σε στατιστικά στοιχεία.

---

[15] Accórdão da Relação de Coimbra της 14.12.1993, Εφετείο,δημοσίευση στο Colectãnea de Jurisprudéncia, Έτος XVIII, 1993, Τόμος V, σελ. 46, Accórdão do Supremo Tribunal de Justiça της 4.5.1993, δημοσίευση στο colectãnea de Juriprudéncia - Accordãos do Supremo Tribunal de Justiça, Έτος I, Τόμος II, 1993, σελ. 78 και επίσης απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 27.10.1994 στο Έτος II, Τόμος III, 1994, σελ. 101, Accórdão da Relação do Porto της 18.10.1994, δημοσίευση στο Colectãnea de Jurisprudéncia, Έτος XIX, Τόμος IV, 1994, σελ. 212.

Βάσει του τμήματος 9 του νόμου, το δικαίωμα ανόρθωσης της ζημίας που προκύπτει από την αθέτηση των όρων σύμβασης αντιπροσωπείας υφίσταται όταν ένας συμβαλλόμενος παραβαίνει μία από τις υποχρεώσεις του. Επιπλέον, τα τμήματα 26 και 27 του νόμου προβλέπουν αποζημίωση όταν δεν έχει τηρηθεί η προθεσμία καταγγελίας.

ΣΟΥΗΔΙΑ

Το άρθρο 28 του νόμου αριθ. 351 της 2ας Μαΐου 1991 θεσπίζει το δικαίωμα αποζημίωσης του αντιπροσώπου. Το δικαίωμα αυτό δεν κατοχυρωνόταν βάσει του παλαιού νόμου, ο οποίος επεδίωκε απλώς να διασφαλίσει ότι ο αντιπρόσωπος θα λάμβανε τις προμήθειες επί των παραγγελιών που είχαν συναφθεί πριν από τη λύση της σύμβασης, εφόσον οι παραγγελίες ήταν αποτέλεσμα της δραστηριότητας του αντιπροσώπου κατά την περίοδο ισχύος της σύμβασης.

Όπως και σε άλλα κράτη μέλη, στη Σουηδία δεν έχει εκδοθεί ακόμη καμία δικαστική απόφαση. Στην πράξη οι αντιπρόσωποι αξιώνουν το μέγιστο ποσό που επιτρέπει ο νόμος και οι δύο πλευρές διαπραγματεύονται με αφετηρία το ποσό αυτό προκειμένου να καταλήξουν σε μία δίκαιη αποζημίωση. Για να επιτευχθεί τούτο οι δύο πλευρές λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τη διάρκεια της σύμβασης, τις δραστηριότητες του αντιπροσώπου για την προώθηση των εμπορευμάτων, τον αριθμό των νέων πελατών, τις παραγγελίες που έχουν δοθεί μετά τη λύση της σύμβασης, τις δυνατότητες του αντιπροσώπου να συνάψει μία νέα σύμβαση, το κόστος που ανέλαβε ο αντιπρόσωπος και τις επενδύσεις που πραγματοποίησε.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, αλλά οι σουηδικές αρχές εκτιμούν ότι κατά κανόνα η αποζημίωση ισοδυναμεί με την προμήθεια 6 έως 12 μηνών, η οποία υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο προμηθειών των τελευταίων ετών ισχύος της σύμβασης. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση του ύψους της αποζημίωσης. Το άρθρο 34 του νόμου προβλέπει αποζημίωση για αθέτηση των όρων της σύμβασης.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει υιοθετήσει ένα δικό του ιδιαίτερο σύστημα. Η ιδιαιτερότητά του έγκειται στο ότι βάσει του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 3053 του 1993, οι συμβαλλόμενοι μπορούν να επιλέξουν εάν ο αντιπρόσωπος δικαιούται κατ' αποκοπή αποζημίωση ή ανόρθωση ζημίας. Μόνο ελλείψει σχετικής συμβατικής διάταξης, ο νόμος επιβάλλει καταβολή ανόρθωσης της ζημίας[16]. Ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται η οδηγία έχει δημιουργήσει αβεβαιότητα, ιδιαίτερα διότι καμία από τις δύο επιλογές δεν υφίστατο στην έννομη τάξη του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ο νόμος μόλις πρόσφατα τέθηκε σε ισχύ στο Ηνωμένο Βασίλειο και προκάλεσε κάποια σύγχυση, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι και οι δικηγόροι επιχειρούν να εφαρμόσουν έννοιες με τις οποίες δεν είναι εξοικειωμένοι και είναι σε κάποιο βαθμό ξένες στην παράδοση του Ηνωμένου Βασιλείου. Έχουν αναπτυχθεί διάφορες προσεγγίσεις.

---

[16] Κανονισμός αριθ. 17 του Νομοθετικού διατάγματος αριθ. 483 του 1993 για τη Βόρειο Ιρλανδία.

Όσον αφορά την ανόρθωση ζημίας, οι δικηγόροι προσπαθούν να εφαρμόσουν τις αρχές του κοινού δικαίου, οι οποίες δεν λειτουργούν καλά, εφόσον, βάσει του κοινού δικαίου, η λύση μίας σύμβασης σύμφωνα με τους όρους της, ή, κατά την προβλεπόμενη λήξη μίας σύμβασης ορισμένου χρόνου, ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να εγείρει αξίωση για αποζημίωση. Βάσει του κοινού δικαίου, το δικαστήριο προσπαθεί να διασφαλίσει ότι ο αντιπρόσωπος θα βρεθεί μετά τη λύση της σύμβασης στην ίδια θέση που θα βρισκόταν εάν η σύμβαση είχε εκτελεστεί ομαλά, αλλά ο συμβαλλόμενος που έχει υποστεί τη ζημία πρέπει να την μετριάσει και το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις. Κατά κανόνα στις συμβάσεις ορισμένου χρόνου ο αντιπρόσωπος δικαιούται να αξιώσει τις προμήθειες που του αντιστοιχούν για τη διάρκεια της σύμβασης.Στην περίπτωση των συμβάσεων αορίστου χρόνου, ο αντιπρόσωπος μπορεί να αξιώσει αποζημίωση για τη διάρκεια της προθεσμίας καταγγελίας, η οποία ισούται με τις αμοιβές που θα λάμβανε κατά την περίοδο αυτή. Ο αντιπρόσωπος μπορεί επίσης να ζητήσει ανόρθωση ζημίας για τις δαπάνες που ανέλαβε κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του. Ως εκ τούτου, οι δικηγόροι δυσκολεύονται να διαμορφώσουν άποψη για το ύψος της ανόρθωσης της ζημίας όταν ο αντιπρόσωπος αποβιώσει, ασθενήσει ή συνταξιοδοτηθεί. Κατά κανόνα η ανόρθωση της ζημίας ισοδυναμεί με τις αμοιβές 3 έως 6 μηνών, και, σε ορισμένες περιπτώσεις, 15 μηνών, ανάλογα με τη διάρκεια της σύμβασης.

Ορισμένοι δικηγόροι προσπάθησαν να εφαρμόσουν αναλογικά το νόμο σχετικά με την άδικη απόλυση, όπου λαμβάνονται υπόψη η ηλικία, ο χρόνος κατά τον οποίο ο εργαζόμενος προσέφερε τις υπηρεσίες του και ο εβδομαδιαίος μισθός.

Όσον αφορά τη διάταξη σχετικά με την αποζημίωση, οι αντιπρόσωποι αξιώνουν το μέγιστο ποσό και στη συνέχεια, μετά από διαπραγματεύσεις, συμφωνείται ένα μικρότερο ποσό. Κατά κανόνα, το ύψος της αποζημίωσης ισοδυναμεί με τις προμήθειες 3-6 μηνών, οι οποίες υπολογίζονται βάσει του ποσού που θα κέρδιζε ο αντιπρόσωπος και όχι βάσει του μέσου όρου των 5 τελευταίων ετών.

Οι περισσότερες συμβάσεις δεν περιέχουν διάταξη σχετικά με την καταβολή αποζημίωσης, αλλά τούτο δεν σημαίνει απαραίτητα ότι προτιμάται η επιλογή της ανόρθωσης της ζημίας από την επιλογή της αποζημίωσης.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδικασθεί υποθέσεις σχετικά με το εν λόγω θέμα. Οι συμβαλλόμενοι δεν επιδιώκουν να προσφύγουν στο δικαστήριο, διότι οι δικηγόροι δεν μπορούν να ενημερώσουν με βεβαιότητα τους πελάτες τους για τα δικαιώματά τους και, συνεπώς, δεν είναι σε θέση να τους διαβεβαιώσουν για το ποσό που θα επιδικάσει το δικαστήριο. Ωστόσο, πιθανολογείται ότι στο εγγύς μέλλον θα εκδικασθούν υποθέσεις.

ISSN 0254-1483

COM(96) 364 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR 06 04 05 08

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-96-365-GR-C

ISBN 92-78-07181-1

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2985 Λουξεμβούργο